

سفینه

فصلنامه مطالعات قرآن و حدیث
«ویژه پژوهش‌های حدیثی»
سال نوزدهم، شماره ۷۴، بهار ۱۴۰۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

صاحب امتیاز:

مؤسسه فرهنگی نبأ مبین

مدیر مسئول:

محمد حسین شهری

Email: mh_shahri@yahoo.com

سر دبیر:

دکتر منصور پهلوان

Email: pahlevan@ut.ac.ir

ویراستار ارشد:

عبدالحسین طالعی

ویراستار:

محمدرضا نوروزی

نشانی:

تهران، خیابان شریعتی، روبه روی خیابان
ملک، خیابان شبستری، خیابان ادیبی،
پلاک ۲۶

تلفن:

۷۷۵۰۱۱۲۵

تلفکس:

۷۷۵۰۶۶۰۲

شماره استاندارد بین‌المللی (شاپا):

۷۷۵۰-۰۶۸۹

پست الکترونیک:

info@safinahmagazine.ir

پایگاه اینترنتی:

www.safinahmagazine.ir

کانال تلگرام سفینه:

telegram.me/safinahmag

چاپخانه:

پنج رنگ، خیابان طالقانی بین ویلا و قرنی،
پلاک ۳۱۶، تلفن: ۸۸۹۴۳۰۰۱

صحافی:

صحاب الزمان علیه السلام، افسریه، ۱۵ متری سوم،
نبش خیابان ۹، پلاک ۷۸، تلفن: ۳۳۶۴۸۲۳۵

فصلنامه سفینه

طبق گواهی شماره ۳/۴۱۵۸
مورخ ۸۵/۵/۲ وزارت علوم،
تحقیقات و فناوری، دارای
درجه علمی - ترویجی است

هیئت تحریریه (به ترتیب الفبا)

دکتر رضا برنجکار / استاد دانشگاه تهران
دکتر پروین بهارزاده / استادیار دانشگاه الزهراء
دکتر احمد بهشتی / استاد دانشگاه تهران
دکتر منصور پهلوان / استاد دانشگاه تهران
دکتر جلیل تجلیل / استاد دانشگاه تهران
دکتر مهدی دشتی / استادیار دانشگاه علامه طباطبائی
دکتر محمد مهدی رکنی / استاد دانشگاه فردوسی مشهد
دکتر علی شیخ الاسلامی / استاد دانشگاه تهران
حجة الاسلام حسن طارمی راد / دانشیار دانشنامه جهان اسلام
دکتر نهلا غروی نائینی / استاد دانشگاه تربیت مدرس
دکتر مجید معارف / استاد دانشگاه تهران
دکتر سید محسن میرباقری / استادیار دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
و به یاد استاد فقیه:
دکتر حسین علی محفوظ / استاد دانشگاه بغداد

فصلنامه سفینه

از طریق بانکهای اطلاعاتی زیر قابل دسترسی است

WWW.SID.ir

WWW.Noormags.com

WWW.Magiran.com

راهنمای پذیرش مقالات

- مقاله ارسالی دارای نوآوری و موضوع، نکته یا نگاهی نو باشد. همچنین دارای ساختار استدلالی، تتبع و استفاده از منابع متعدد اصلی و دسته اول باشد.
- مقاله ارسالی به سفینه، نباید قبلاً در نشریه دیگری به چاپ رسیده یا در نوبت چاپ باشد.
- حجم مقاله از ۷۵۰۰ کلمه (حدود ۲۵ صفحه در قطع مجله) فراتر نرود.
- مقاله شامل عنوان، مقدمه، بحث اصلی، نتیجه و کتابنامه باشد.
- مقاله به شکل تایپ شده همراه با فایل آن در قالب word یا زنگار روی CD به نشانی دفتر سفینه ارسال، یا از طریق پست الکترونیک فرستاده شود.
- شیوه نگارش مقاله مطابق با دستور خط فرهنگستان زبان و ادب فارسی بوده، قواعد ویراستاری در آن رعایت شده باشد.
- مشخصات کامل نویسنده، نام و نام خانوادگی، درجه علمی، سمت، آثاری به چاپ رسیده، تاریخ تولید (برای مستندسازی)، تاریخ ارسال، نشانی کامل پستی، پست الکترونیک و شماره تلفن، همراه با مقاله ارسال شود.
- فهرست منابع در آخر مقاله به ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسنده به شکل ذیل تنظیم گردد:
الف) برای کتاب: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده. نام کتاب. نام مترجم یا سایر افراد دخیل. محل انتشار: نام ناشر، نوبت چاپ، تاریخ انتشار.
ب) برای مقاله: نام خانوادگی، نام پدیدآورنده. عنوان مقاله. نام مترجم یا سایر افراد دخیل. نام نشریه، دوره یا سال انتشار، شماره مجله، تاریخ انتشار، شماره اصفحه ابتدا و انتهای مقاله.
● ارجاع به منابع در متن مقاله، به این گونه باشد که پس از نقل مطلب، نام خانوادگی پدیدآورنده، شماره جلد (در صورت لزوم) و صفحه مورد نظر در داخل پرانتز ذکر شود؛ مانند: مطهری، ج ۱، ص ۱۰۰
- در ترجمه ها ارسال متن اصلی ضروری است.
- در مورد متونی که تصحیح و تحقیق می شود، نسخه عکسی مبنای چاپ ارسال شود.
- مقاله ارسالی در صورت تایید یا عدم تأیید، بازگردانده نمی شود.
- کارشناسان متخصص مربوط، مقالات را داوری و انتخاب می کنند.
- سفینه در زمینه مباحث اسلامی بر مبنای قرآن و حدیث، از همکاری صاحب نظران و پژوهشگران استقبال می کند.
- مسئولیت مطالب هر مقاله، از هر نظر، به عهده نویسنده است.
- سفینه مطالب رسیده را ویرایش - ممی، محتوایی، ادبی و فنی می کند.
- نقل مطالب از سفینه به شیوه پژوهشی، با ذکر مأخذ، مانعی ندارد.

فهرست مطالب

۵	سرمقاله
	مقالات
۹	شکل‌گیری و کارکردهای مرجعیت علمی زرارة بن اعین سید علیرضا حسینی شیرازی / محمد لطفی پور
۴۷	بازشناسی کتاب «بصائر الدرجات» و بررسی تحلیلی روایات و چالش انتساب آن به صفار قمی محمد آشنانی / زهرا قطبی / علی احمد ناصح
۶۶	نقد نظریه حضوری بودن علم خداوند از دیدگاه عقل و نقل دکتر علی افضلی
۹۹	دسترسی بخاری به روایات امام صادق علیه السلام احمد رضا کرمی
۱۳۸	امام‌شناسی مبتنی بر تحلیل محتوای دعای عرفه امام سجّاد علیه السلام محمد عترت دوست، فائزه محمدی، بی‌بی‌سادات رضی بهابادی
۱۷۰	سلیمان بن ارقم و محمد بن یونس در جریان جعل حدیث اکرم حسین زاده / محمد شریفی / سید محسن موسوی
۱۹۱	موجز المقالات تعریب: محمود توکلی
1	چکیده مقالات به انگلیسی ترجمه: مینا اسکویی

طرح جلد: برگ‌ری از کتاب نثر اللّٰهالی به خط یاقونت مستعصمی خوشنویس نامدار قرن هفتم.